

**TÜRKİYE'DE HAYVANCILIK SEKTÖRÜ
VE ZOOTEKNİ MESLEĞİ İLE İLGİLİ
ÖRGÜTLERİN TARİHİ, ÖNEMİ ve
FAALİYETLERİ**

- Türk tarım sektöründe faaliyet gösteren STK'lar, birçok kurum ve kuruluş için niteliklidir.
- Bir kısmı kendi yasal temellerine dayanmakla birlikte, bir kısmı da örgütün genel yasaları kullanılarak kurulmuştur.
- Hukuki ve kurumsal altyapıları farklı olmakla birlikte, hayvancılıkla ilgili sivil toplum kuruluşları merkezi birleşik düzeyde örgütlenmiştir;
  - a. Damızlık Yetiştirici Birlikleri (Sığır, Koyun-Keçi , manda ,arı ve tavuk)
  - b. Üretici Birlikleri (Kırmızı Et, Süt, Bal ve Yumurta)
  - c. Kooperatifler (Hay-Koop, Köy-Koop, Tar-Koop vb.)olarak gruplandırılabilirler.

Bunlara ek olarak

- Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB),
- Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği (SETBİR),
- Tüm Süt Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneği (TÜSEDAD),
- Ulusal Süt Konseyi (USK),
- Ulusal Kırmızı Et Konseyi (UKON) gibi kuruluşlar da, hayvansal üretim ile ilgilenmektedirler.

Sivil toplum nitelikli bu örgütler yanında

- Et ve Süt Kurumu (ESK),
- Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM)
- ve Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri,

hatta Ziraat Bankası da hayvansal üretim alanında, zaman zaman, kamu kurumu yerine özel sektör ya da ilgili sivil toplum kuruluşu gibi davranabilmektedirler.

Zootečni Federasyonu

Tarihi

- 2013 yılında kurulmuştur.

Misyonu

- Federasyon, yurt içinde hayvansal üretimle ilgili alanlarda kurulmuş olan dernekleri bir çatı altında toplamayı, bilgiyi paylaşım örgütü olmayı, Atatürk ve Cumhuriyet ilkeleri çerçevesinde toplum yararına çalışmayı amaçlar.

Zootekni Federasyonun alışma ilkelerinden bazıları aşağıda yer almaktadır.

- Türkiye hayvancılığında hedefleri belirlemek, ulusal ve uluslar arası kuruluşlara ye olmak, işbirliği yapmak, gerekli durumlarda ülkemizi temsil etmek, ulusal politikalarının oluşturulmasına katkıda bulunmak, hayvancılığı geliştirme amacıyla projeler oluşturmak, sorunları ve çözüm önerilerini kamuoyu ile yetkili kurum ve kuruluşlara duyurmak.
- Hayvancılığın gündeminde olan veya olması gereken konularda üreticiyi ve toplumu aydınlatıcı bilimsel verilere dayanan çalışmalar yapmak ve yaptırmak, raporlar hazırlamak, hayvancılıkla ilgili yasa tasarılarının hazırlanmasında ilgililere yardımcı olmak, bunları ilgili mercilere sunmak ve bu konularda görüş bildirmek.
- Çalışma konuları ile ilgili ye dernekler arasında yardımlaşma, işbirliği ve bilgi akışını sağlamak, ortak sorunları ve olası çözüm yollarını anlatmak, bu görüşleri resmi ve özel kurumlar nezdinde temsil etmek.
- Çalışma konuları ile ilgili ye dernekler arasında yardımlaşma, işbirliği ve bilgi akışını sağlamak, ortak sorunları ve olası çözüm yollarını anlatmak, bu görüşleri resmi ve özel kurumlar nezdinde temsil etmek.
- Hayvansal üretimle ilgili eğitim ve ğretim yapan öğrencilerin eğitimine maddi ve teknik olarak yardımcı olmak ve onların Atatürk ve Cumhuriyet ilkeleri çerçevesinde topluma yararlı birer birey olarak yetişmelerini sağlamak üzere çalışmalar yapmak.

ULUSAL SÜT KONSEYİ

Tarihi

- Türkiye'nin sağlıklı süt üretimi ve tüketiminde dünyada örnek alınan bir ülke olması amacıyla kurulmuştur.

Misyonu

- Ulusal Süt Konseyi, sektörün gelişimi için bilimsel yollarla politika üretir, uygulanmasına öncülük eder ve piyasa düzenlenmesinde görev üstlenir.

TDSYMB (Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği)

Tarihi

- 4631 Sayılı Hayvan Islahı Kanunu çerçevesinde kurulan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlikleri, Islah Amaçlı Yetiştirici Birliklerinin Kurulması ve Hizmetleri Hakkında Yönetmelik çerçevesinde kurulmuş yetiştirici örgütleridir.
- Bu amacı gerçekleştirmek için il bazında Soykütüğü Sistemi yürütülmekte, sığırlarda pedigriye esas teşkil edecek ebeveyn ve verim kayıtları takip edilmektedir.

- Türkiye'de soy kütüğüne katkı sağlayacak nitelikte kayıt tutma çalışmaları İtalya ve Almanya hükümetleri ile ortak yürütülen projelerle başlamıştır. İtalya hükümetinin desteklediği Türk Anafi-Süt Sığırcılığını Geliştirme Projesi (ANAFI) 1989-1994 yılları arasında 9 ilde (Aydın, Balıkesir, Burdur, Isparta, İzmir, Denizli, Manisa, Muğla ve Uşak) yürütülmüştür. 1995 yılında başlayan ve Almanya Hükümeti ile ortak yürütülen Sığır Yetiştiriciliği Enformasyon Sistemi Projesi (GTZ) ise 7 ilde (Bursa, Edirne, Kırklareli, Konya, Sakarya, Samsun ve Tekirdağ) yürütülmüş ve 2000 yılında sona ermiştir.
- Her iki projenin de amacı Türkiye'de bir kayıt sistemi oluşturmak ve bu kayıt sistemini yürütecek birliklerin kurulmasını sağlamaktır. Nitekim bu projeler ile yetiştiriciler örgütlenmeye yönlendirilmiş, 1995 yılından itibaren Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlikleri kurulmaya başlanmıştır.
- Kurulan 16 il birliği 1998 yılında bir araya gelerek üst örgütleri olan Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği'ni kurmuştur. Aralık ayı itibariye Merkez Birliği'ne üye il birliği sayısı 80'e ulaşmıştır.

- Türkiye'de sığırlarda Ulusal Islah Programı Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği tarafından yürütölmektedir. Bu program kapsamında Merkez Birliği Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü ile 3 ayrı projede ortak çalışmaktadır. Bunlar;
- 1. Ön Soy Kütüğü Projesi
- 2. Soy Kütüğü Projesi
- 3. Döl Kontrolü Projesi

Ulusal Islah Programı'nın Amacı

- Laktasyonda (305 günde) % 4 yağlı 7000 kg süt verimi verebilen,
- Ergin yaşta 750 kg canlı ağırlığa ve 145 cm sağrı yüksekliğine ulaşan,
- Sağlam yapılı ve sağlıklı; beklenen yüksek verimi verebilecek beden kapasiteli,
- Hayvana rahat hareket yeteneği sağlayacak ayak ve tırnak yapılı, Makineyle sağıma elverişli ve kolay sağılabilen,
- Kapasiteli bir memeye sahip genotip elde etme ve popülasyonda yaygınlaştırmaktır.

- Birlikler kanalıyla bir araya gelen yetiştiriciler sürülerini ıslah ederek en az masrafla en yüksek verim elde etmeyi amaçlamaktadırlar.
- “Ulusal ıslah politikasını” tam olarak kavrayarak, Türkiye’nin kendi üretimi olan (Menemen Suni Tohumlama İstasyonunda) spermaları, il birlik üyelerinde kullanarak, başka ülkelerin kendilerine göre belirledikleri şartlara uyumlu hayvanları değil, kendi ulusal genetiğimizi oluşturmaktır.

Merkez Birliği'nin Faaliyetleri:

- Soy Kütüğü Programını yürütmek,
- Islah Programını planlamak ve yürütmek,
- Döl Kontrolü çalışmaları,
- Damızlık Değer Tahmini,
- Belgelendirme,
- Uluslararası gelişmelerin izlenmesi,
- Yurt içi ve yurt dışı platformlarda temsil,
- Girdi temini (Sperma, küpe, süt ölçüm kovası, sigorta vb),
- Yetiştirme ve besleme konularında danışmanlık,
- Yayım ve eğitim hizmetleri,

Damızlık Sığır Yetiştiricileri İl Birlikleri'nin Faaliyetleri

- Yeni doğan buzağuların ve kulak küpesi düşen sığırların küpelenmesi,
- Yeni işletmelerin plakalandırılması,
- Aylık süt verim kayıtları ve süt ölçüm denetlemeleri,
- Buzağılama, tohumlama, sürü hareket kayıtları,
- İneklerde dış görünüş özelliklerine göre sınıflandırma,
- Yetiştirme ve besleme konularında danışmanlık,
- Girdi temini (sperma, küpe, süt ölçüm kovası, sigorta, ekipman vb),
- Hayvan sağlığı ve suni tohumlama hizmetleri,
- Damızlık hayvan temini ve satışı.